

สรุป

คำพิพากษาศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

๑. คำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ ถือเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ในอันที่จะขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวในฐานะที่เป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

๑.๑ คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๘๖/๒๕๔๕

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายพิเศษเกี่ยวกับความผิดทางอาญา โดยได้บัญญัติให้อำนาจเลขาธิการ กรรมการธุรกรรม และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ยึดทรัพย์สินเป็นเจ้าของพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันให้อำนาจคณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด สั่งยับยั้งการทำธุรกรรมสั่งยึดและอายัดทรัพย์สินชั่วคราว และให้อำนาจเลขาธิการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินและส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ในการตรวจสอบธุรกรรมดังกล่าวกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบัญชีลูกค้าของสถาบันการเงิน เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิด มาตรา ๔๖ ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเลขาธิการมอบหมายยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลแพ่ง เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าถึงบัญชี ข้อมูลทางการสื่อสาร หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้ก็ได้ทั้งนี้ มาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติให้ผู้ทำธุรกรรมซึ่งถูกสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินสามารถร้องขอให้เลขาธิการเพิกถอนการยึดอายัดได้และในมาตรา ๕๐ บัญญัติให้ผู้ซึ่งอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน อาจยื่นคำร้องขอต่อศาลขอคืนทรัพย์สินนั้น หรือกำหนดเงื่อนไขการคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์ก่อนศาลมีคำสั่ง หรือให้ใช้ค่าเสียหายได้ โดยกำหนดให้ศาลแพ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาและให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในการพิจารณาคำร้องขอดังกล่าว ดังนั้น การกระทำของกรรมการธุรกรรม เลขาธิการและพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการยึดทรัพย์สินหรืออายัดทรัพย์สินในขั้นตอนตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว จึง ถือเป็นขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าพนักงานตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้อำนาจไว้โดยเฉพาะโดยตรง กรณีจึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งประเด็นนี้ก็สอดคล้องตามนัยคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๙/๒๕๔๕ ของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล^๑ นอกจากนี้ โดยที่พระราชบัญญัติ

^๑ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เห็นว่า โดยหลักการดำเนินการหรือการกระทำต่าง ๆ ของรัฐทุกระบบจะต้องถูกตรวจสอบได้โดยศาล สำหรับศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ในการ ตรวจสอบการกระทำทางปกครองซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๖ ประกอบ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ บัญญัติให้ ศาลปกครองมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีที่มีการฟ้องว่า หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือในคดีที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้า เกินสมควรหรือในคดีที่มีการฟ้องเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร หรือเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับ

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหาย ตลอดจนศาลที่มีอำนาจพิจารณาตรวจสอบ และมีคำสั่งในเรื่องนี้ไว้แล้วโดยเฉพาะ ดังนั้น ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรือได้รับผลกระทบจากคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน จึงต้องดำเนินการไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวโดยการร้องขอต่อศาลแพ่ง กรณีจึงไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษาตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

๑.๒ คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๒๒๙/๒๕๔๘

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คณะกรรมการธุรกรรมเป็นกรรมการซึ่งมีกฎหมายตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้อำนาจในการออกคำสั่งหรือมีมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล คณะกรรมการธุรกรรมจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่คณะกรรมการธุรกรรมได้พิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ไปขังเงินและทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้น ทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิด และได้มีมติให้ยึดทรัพย์สินของบุคคลไว้ชั่วคราว โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายเฉพาะ มิใช่อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงมิใช่การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คำสั่งยึดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวของคณะกรรมการธุรกรรม จึงเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะ สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบต่อสภาพของสิทธิของผู้ฟ้องคดี ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว ฯลฯ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อมีการฟ้องคดีว่าคำสั่งยึดทรัพย์สินชั่วคราวของคณะกรรมการธุรกรรมเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยผู้ฟ้องคดีจะต้องฟ้องคณะกรรมการธุรกรรมเป็นผู้ถูกฟ้องคดี

สัญญาทางปกครองอันเป็นการตรวจสอบการกระทำทางปกครอง ส่วนศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีซึ่งปวงที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลอื่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๑ ซึ่งได้แก่ คดีแพ่ง คดีอาญา และคดีอื่น ๆ ที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

สำหรับในคดีอาญานั้น เป็นเรื่องของขั้นตอนการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา อย่างไรก็ตาม ในขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการนั้น อาจจะมีการกระทำทางปกครองปะปนอยู่ด้วย ถ้าขั้นตอนใดเป็นการกระทำที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะโดยตรง การกระทำดังกล่าวจะอยู่ในอำนาจการควบคุมตรวจสอบของศาลยุติธรรม แต่ถ้าการกระทำใดที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการกระทำนอกเหนือหรือมิได้กระทำตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเป็นการกระทำที่เข้าเกณฑ์เป็นกรณีพิพาทตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ การกระทำนั้น จะอยู่ในอำนาจการควบคุมตรวจสอบของศาลปกครอง

การที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐว่าเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งเป็น เจ้าหน้าที่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีไปทำการจับกุมตรวจค้นตัวคนร้ายแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ผู้ฟ้องคดีและขอให้ชดเชยค่าเสียหายนั้น เห็นได้ว่าผู้ฟ้องคดีมุ่งประสงค์จะเรียกค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการที่เจ้าพนักงานตำรวจเข้าไปทำการจับกุมตรวจค้นตัวบุคคลแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีซึ่งการ จับกุมตรวจค้นดังกล่าวถือได้ว่าเป็นขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าพนักงานตามที่ประมวลกฎหมาย ๑๒๗ พิจารณาความอาญากำหนดให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะโดยตรงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และศาลยุติธรรม มีอำนาจที่จะเยียวยาความเสียหายดังกล่าวได้

จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า คดีฟ้องเรียกค่าเสียหายอันเกิดจากการที่เจ้าพนักงานตำรวจทำการตรวจค้นจับกุมบุคคลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาระหว่างนางประสงค์ พินเผือก ผู้ฟ้องคดี และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้ถูกฟ้องคดี อยู่ในอำนาจพิพากษาของศาลยุติธรรม ซึ่งในคดีนี้ได้แก่ ศาลแพ่งธนบุรี ทั้งนี้ ตามนัยคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๖/๒๕๔๕

อย่างไรก็ดี มีปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปด้วยว่า ผู้ฟ้องคดี (ผู้ที่ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สิน) ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องมาจากการกระทำทางปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ ในประเด็นนี้ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่คณะกรรมการธุรกรรมได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลไว้ชั่วคราวไม่เกิน ๙๐ วัน คำสั่งยึดทรัพย์สินดังกล่าวย่อมสิ้นสภาพบังคับเมื่อพ้นระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าว การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้ศาลเพิกถอนมติของคณะกรรมการธุรกรรมที่ให้มีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีไว้ชั่วคราว ภายหลังจากที่ครบกำหนด ๙๐ วัน แล้วนั้น จึงเป็นการยื่นฟ้องเมื่อคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินชั่วคราวสิ้นผลบังคับแล้ว ศาลจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวอีก ดังนั้น เหตุแห่งการฟ้องคดีที่ทำให้ผู้ฟ้องคดีเดือดร้อนหรือเสียหายจึงหมดสิ้นไปแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

๑.๓ คำสั่งคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๑/๒๕๕๑

เมื่อคดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติว่า จากการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือร่ำรวยผิดปกติ จึงอาศัยอำนาจตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ออกคำสั่งอายัดเงินในบัญชีเงินฝากในธนาคารและสถาบันการเงินของพันตำรวจโท ทักษิณ และครอบครัว บุตร บริวารของพันตำรวจโท ทักษิณ รวมทั้งผู้ฟ้องคดีด้วย เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่อายัดทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีซึ่งได้แก่ คำสั่งที่ คตส. ๐๒๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ รายการที่ ๖ คำสั่งที่ คตส. ๐๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ รายการที่ ๒๗ คำสั่งที่ คตส. ๐๒๔/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ทั้งฉบับ และคำสั่งที่ คตส. ๐๒๙/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ทุกรายการยกเว้นรายการที่ ๒ คดีนี้จึงมีข้อคดีพิพาทระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชนซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจทางปกครองออกกฎ คำสั่ง หรือกระทำการอื่นใด โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง แต่เป็นคดีพิพาทระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชนซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจกระทำการในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการนำผู้กระทำผิดทางอาญาในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาลงโทษไว้เป็นการเฉพาะ นอกเหนือจากที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไปกำหนด อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ศาลปกครองจึงไม่อาจรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาได้ ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยในผล และเมื่อได้วินิจฉัยเช่นนี้แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องพิจารณาคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งทุเลาการบังคับตาม

คำสั่งของผู้ฟ้องคดีไว้เป็นการชั่วคราว และมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการออกคำสั่งอายัดทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีต่อไปในทุกกรณีไว้ก่อน อีกต่อไป

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

๒. การเพิกถอนคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ โดยศาลปกครอง

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๗๘๐ - ๗๘๑/๒๕๔๙ แม้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าว จะเป็นคำสั่งทางปกครองที่อาจฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนได้ แต่เมื่อคำสั่งดังกล่าวได้สิ้นสภาพบังคับไปตามวันเวลาที่กำหนดหรือตั้งแต่วันที่ศาลแพ่งมีคำสั่งให้ยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีทั้งเก้าตามคำร้องขอของพนักงานอัยการ ดังนั้นคำสั่งยึดและหรืออายัดอันเป็นมูลเหตุแห่งคดีที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนจึงหมดไป ส่วนการที่ผู้ฟ้องคดีไม่ปล่อยทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีแต่ยังคงยึดและอายัดไว้ต่อนั้น หาได้เป็นการยึดและอายัดโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งทางปกครองของผู้ฟ้องคดีไม่ หากแต่เป็นการยึดและอายัดโดยอาศัยคำสั่งของศาลแพ่งซึ่งเป็นองค์กรตุลาการ คำสั่งให้ยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีทั้งเก้าต่อมาโดยศาลแพ่งจึงเป็นคำสั่งที่เกิดจากการใช้อำนาจตุลาการมิใช้อำนาจทางปกครอง คำสั่งดังกล่าว จึงมิใช่คำสั่งทางปกครองที่ศาลปกครองจะเข้าไปตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งได้ หากผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำและการร้องขอของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นเหตุให้ศาลแพ่งมีคำสั่งให้ยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีทั้งเก้าไว้ชั่วคราวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบ ผู้ฟ้องคดีทั้งเก้าก็ชอบที่จะโต้แย้งคัดค้านต่อศาลแพ่ง ซึ่งเป็นศาลที่มีคำสั่งดังกล่าวหรืออุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อศาลชั้นอุทธรณ์ในระบบของศาลยุติธรรม ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความนั้น จึงชอบแล้ว

๓. คำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา

๓.๑ คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ร.๔๗๒/๒๕๔๕

โดยที่มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งบัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีพิพาทได้ จะต้องเป็นคดีที่พิพาทหรือโต้แย้งเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร หรือกระทำละเมิดทางปกครองหรือความรับผิดชอบอย่างอื่น หรือพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ดังนั้น เจตนารมณ์ของกฎหมายประสงค์จะให้ศาลปกครองรับพิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทางปกครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น และศาลปกครองไม่มีอำนาจในการพิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือกฎหมายอื่นแต่ประการใด สำหรับคดีนี้ การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายเกิดจากการจับกุมบุตรของผู้ฟ้องคดีของเจ้าพนักงานตำรวจในข้อหาที่มีความผิดทางอาญา และคดีดังกล่าวพนักงานอัยการได้สั่งฟ้องบุตรของผู้ฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดภูเก็ตแล้ว ซึ่งศาลจังหวัดภูเก็ตมีความอิสระในการพิจารณาอรรถคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น คดีนี้จึงไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งได้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับคำขอทั้งสี่ข้อของผู้ฟ้องคดีเป็นคำขอที่ศาลปกครองไม่มีอำนาจในการกำหนดคำสั่งบังคับตามที่ผู้ฟ้องคดีขอได้ตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาจึงชอบแล้ว

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา

๓.๒ คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ร.๕๑๒/๒๕๕๖ ในการเสนอคำฟ้องของผู้ฟ้องคดี ในคดีปกครองเพื่อให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษานั้น ถือเป็นหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่จะต้องเตรียม ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานให้พร้อมก่อนยื่นคำฟ้อง เพื่อที่คำฟ้องที่ยื่นต่อศาลจะได้สามารถชี้แจงรายละเอียด เกี่ยวกับคำฟ้องของตนต่อศาลให้ชัดเจนและครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อที่ศาลจะได้ทราบถึง ข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ ของคดีในเบื้องต้นก่อนที่จะมีคำสั่งรับหรือไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาต่อไป หากคำฟ้อง ดังกล่าวมีข้อเท็จจริงและรายละเอียดไม่ชัดเจนและครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ ตุลาการเจ้าของสำนวนมีอำนาจที่จะ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงและดำเนินการตามคำสั่งศาลได้ภายในกำหนดระยะเวลาตามที่เห็นสมควร หากผู้ ฟ้องคดีไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ศาลมีอำนาจที่จะสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและจำหน่าย คดีออกจากสารบบความได้ ศาลก็ขอที่จะไม่รับคำฟ้องนั้นไว้พิจารณาต่อไปได้ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ ที่จะต้องดำเนินการตามคำสั่งศาล หากไม่สามารถดำเนินการได้ก็ต้องแจ้งให้ศาลทราบถึงเหตุขัดข้องหรือ ปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถชี้แจงให้ศาลทราบได้ หรือกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่ศาล กำหนด ผู้ฟ้องคดีก็ต้องเสนอคำขอขยายระยะเวลาในการทำคำชี้แจงต่อศาลให้ทราบโดยด่วน เพื่อให้ศาล พิจารณาขยายระยะเวลาในการทำคำชี้แจงออกไปได้ ในคดีนี้ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ประสงค์จะฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวม ๓ ราย โดยกล่าวหาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหมดละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้ ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีปฏิเสธหรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างไร ผู้ปฏิเสธคือใคร มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ถูกฟ้องคดีอย่างไร และผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการอย่างไรบ้างหลังจากได้รับการ ปฏิเสธแล้ว ประกอบกับการที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ยอมลงบันทึกประจำวันตามคำร้องทุกข์ กล่าวโทษ แต่ในคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีปรากฏหลักฐานบันทึกประจำวันในกรณีดังกล่าว เป็นเหตุให้คำฟ้องมีความ ไม่สมบูรณ์ชัดเจน ศาลปกครองชั้นต้นจึงได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการชี้แจง รายละเอียดดังกล่าวให้ศาลทราบภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันได้รับคำสั่งศาล โดยผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งศาลเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖ ครบกำหนดในวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๖ แต่เมื่อถึงวันครบกำหนดผู้ฟ้องคดีก็ได้ดำเนินการแจ้งให้ศาลทราบถึง เหตุขัดข้องที่ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งศาลได้แต่อย่างใด จนศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา และจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ตามข้อ ๓๗ แห่งระเบียบ ของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งหากผู้ฟ้องคดี ได้รับความเดือดร้อนเสียหายตามคำฟ้องและมีเหตุขัดข้องเกี่ยวกับระยะเวลาที่ศาลจะมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้ พิจารณาและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ผู้ฟ้องคดีก็ยังสามารถยื่นคำขอชี้แจงตามคำสั่งของศาลได้ โดย ชี้แจงให้ศาลทราบถึงเหตุผลความจำเป็นในการที่ไม่สามารถดำเนินการตามคำสั่งศาลได้ แต่ผู้ฟ้องคดี ก็มิได้ดำเนินการแต่อย่างใด อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีละเลยและไม่ให้ความสำคัญในการชี้แจง รายละเอียดและข้อเท็จจริงตามคำสั่งศาล ที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างมาในคำร้องอุทธรณ์ คำสั่งว่าเหตุที่ไม่สามารถ ดำเนินการได้ทันตามกำหนดระยะเวลาที่ศาลกำหนด นั้น เนื่องจากต้องไปร้องทุกข์ที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้น้อยเกินไปนั้น หากเป็นเหตุที่เกี่ยวข้องกันแต่อย่างใดกับ การที่ไม่สามารถดำเนินการตามคำสั่งของศาลปกครองได้ ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะรับฟัง ได้การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ จึงชอบแล้ว

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา

๔. กรณีหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิด ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๘๓/๒๕๔๘

มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี โดยกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกับพวกกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้ยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีและมีคำสั่งให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ขอให้ร่วมกันชดเชยค่าเสียหาย กรณีเป็นการฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิฟ้องให้หน่วยงานของรัฐรับผิดได้โดยตรง แต่ไม่อาจฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ให้ร่วมรับผิดกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ไว้พิจารณาชอบแล้ว

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

.....